

KONU 4: III) AVRUPA’NIN MEZOLİTİK ÇAĞ KÜLTÜRLERİ

III.1) HAMBURGIAN

1931 yılında A.Rust tarafından kuzey Almanya’da Hamburg’un kuzeydoğusundan geçen Elster Irmağı’nın kıyısında yer alan Stellmoor ve Meiendorf çevrelerinde yapılan araştırmalar sonucu ele geçen aletlerin tümü, Hamburgian olarak isimlendirilmiştir. Bu kùltür içinde bütünüyle yonga ve dilgi aletler ile orman koşullarına uygunluk gösteren büyük ve iri aletlerden oluşan ağır taş aletlerin varlığı da gözlenmiştir. Ahrensburg endüstride görùlen saplı (ancak hepsi de omuzlu değildir) ve sırtlı uçlar, bu kùltürde de gözlemlenmiştir.

Hamburgian, batı Avrupa’nın üst Paleolitik bitiminde görùlen Magdalenien ile de oldukça benzer özellikler göstermiştir. Dilgi taşımaları üzerine yapılan uçlar, Magdalenien’in bir mirası niteliğindedir. Bu kùltürün yerleşim yerleri genellikle düz ve açık alanlarda karşımıza çıkmıştır.

Hamburgian’de kemik alet işçiliği oldukça gelişkin olarak karşımıza çıkar. Bu kùltüre ait buluntu yerlerinde geyik boynuzundan yapılmış zıpkınlar ele geçmiştir. Ayrıca bu zıpkınların yapımında kullanılmış olan bol miktarda çakmaktaşı aletler ve taş kalemler de ele geçmiştir. Kemik uçlar da diğer buluntular arasındadır. Saplı ve sırtlı ok uçlarının yanında çeşitli tiplerde kazıyıcılar, delici aletler, taş kalemler, çeşitli bileşik aletler ve çeşitli kemik/boynuz aletler Hamburgian alet endüstrisinin temelini oluşturur. Bu kùltür kronolojik açıdan, Magdalenien ile Ahrensburgian arasına yerleştirilebilir.

III.2) AHRENSBURGIAN

Ahrensburgian adını kuzey Almanya'nın Hamburg bölgesinde yer alan Ahrensburg kasabasından alır.

Burada 1927 yılında G. Schwantes tarafından yapılan kazılar sonucunda çakmaktaşıdan yapılmış çok sayıda saplı uç ele geçmiştir. Saplı uçlar bu kültür için karakteristik öğelerdir. Endüstri bütünüyle mikrolitler ve yonga aletlerden ibarettir. Bu taş aletler içinde; balta, kazma, çapa ve benzeri gibi iri taş aletler yer almaz.

Ayrıca, Ahrensburg buluntu yerinde boynuz, kemik ve ahşap aletlere de çok rastlanılmamıştır. Kompozit halde kullanılan dikdörtgen biçimli mikrolitlerin yapımında kullanılan mikroburinlere çok az rastlanılmıştır. Bu kültüre ait önemli buluntular yine Almanya'daki Hohlenstein mağarasından ele geçmiştir.

III.3) LYNGBY KÜLTÜRÜ

Ren geyiği boynuzlarından yapılan balta, çapa ya da kazmalarla karakterize edilen bu kültüre Almanya ve Danimarka'daki Mezolitik yerleşim yerlerinde rastlanmıştır. Lyngby kültürünün tipik endüstrisini veren buluntu yeri Danimarka'da Nöre-Lyngby Mezolitik yerleşim yeridir. Lyngby kültürü Mezolitğin 1. dönemi, yani preboreal evreyle yaşttır.

Bu kültürde görülen baltalar genellikle geyiklerin ve özellikle de ren geyiklerinin boynuzlarının doğal yapısından faydalanılarak yapılmışlardır. Gerek balta ve gerekse çapa örneklerinde, ağız kısmının keskinliği boynuzdaki bir yan çıkıntının eğimli olarak

kesilmesiyle elde edilir. Bu kültür, kuzey Avrupa'da çok geniş bir alana yayılmış olarak görülmektedir. Bu yayılımın en güney ucu Avusturya'nın kuzeyine kadar inmektedir.

Lyngby kültürünün geyik boynuzu ve kemik aletleri kısmen kazılarla ve kısmen de rastlantı sonucu genellikle bataklık ve turbiye alanlardan, eski gl tabakalarından ve nehirlerin kıyı dolguları içinden ele geçirilmiştir.